

Tɔnɔ kʊɓ Pooli na pɔpɔnt o pa
KOLɔSI TIINɛ tɪn

Tɔnɔ kʊɓ Pooli na pɔpɔnt o pa Kolɔst tiinɛ tɪn na brɪ
 dɪbam kʊɓ tɪn mʊ tɪntʊ

Pooli dɛɛn pɔpɔnt tɔnɔ kʊm kʊntʊ o pa Wɛ nɔɔna
 balʊ na zɔɔrɪ Kolɔst nɪ tɪn mʊ. Kolɔst dɛɛn yɪ lʊɖ
 kʊɓ ba na bæi nɪ Azi-balaja tɪn wʊ tɪɔ dɪdʊa mʊ. Kʊ
 yɪ nɪnɛɛnt kilomɛtra biə-yale mʊ te dɪ Efɛɛzi. Kʊ nan
 dat Pooli tɪtɪ mʊ tɔɔlt Wɛ kwərə dɪ ba, kʊ yɪ Epafrast
 wʊɓ na yɪ Kolɔst tu tɪn mʊ tɔɔlt Wɛ kwərə dɪ ba, yɪ
 ba sɛ Zezi Krisi (Kolɔst 1:7 dɪ 4:12).

Maɲa kalʊ Pooli na wʊ pɪna digə nɪ Rom nɪ tɪn
 (Kolɔst 4:3), mʊ Epafrast ve o te o ta o brɪ-o nɔɔna
 badaara na jaant vwan zaastm ba zʊ Kolɔst tiinɛ bam
 wʊnt, yɪ ba brɪ nɪ, nɔɔnʊ na lagt sɪ o na vrɪm lwarɪm
 wʊnt, o maɲt sɪ o taa zuli wo-yɔɔrʊ sɪ o daart o sɛ tɪ ni
 mʊ. Ba ta ma wɪ, kʊ yɪ fɪfɪɔn mʊ sɪ ba sɛ cullu tɪdaara
 mʊ, sɪ ba daart ba pa ba go-ba nɪ Zwifə cullu tɪm na brɪ
 te tɪn, sɪ ba kwəri ba sɛ cullu tɪɓ na brɪ nɪ n wʊ maɲt
 sɪ n dɪ kʊntʊ naa n nyɔ kʊntʊ tɪn.

Kʊntʊ ɲwaant mʊ Pooli pɔpɔnt tɔnɔ kʊm o pa-ba, sɪ
 o maa brɪ-ba kwərə kalʊ na yɪ cɪga tɪn, sɪ ba yɪ sɛ vwan
 karanyɪna tiinɛ bam. O ma ta dɪ ba nɪ, Zezi na vrɪ-ba tɪn,
 ba sɪntɪ ba na vrɪm fast mʊ, sɪ cullu mʊ bá want tɪ vrɪ
 nɔɔna tɪ yagɪ. Kʊ yɪ Zezi Krisi ɲwaant mʊ Baɲa-Wɛ kɪ
 lʊɖ, wʊm mʊ yɪ woɲo maama yigə tu, yɪ kʊ yɪ wʊntʊ
 ɲwaant mʊ Wɛ ta wʊ vrɪ nabiinɛ Dɪ yagɪ. Kʊ yɪ n na kɪ
 n wʊ-dɪdʊa dɪ Zezi mʊ nɪ na vrɪm (pɔɔrɪm 1-2).

Pooli ma daart o pɔpɔnt o brɪ-ba, ba na wʊ ta ɲwɪ te
 ɲwɪ-dʊɲa kalʊ Wɛ na pɛ-ba Zezi Krisi ɲwaant tɪn wʊnt,

st kulb maama ba na wó kɪ tɪn taa yɪ ba Yuutu Zezi yɪrɪ ɲwaantɪ (pɔɔrɪm 3-4).

Pooli dɛɛn tɔɲɪ Tisiki dɪ Onisim mɜ, yɪ baja tɔnɔ kum kɔntɜ ba vu ba pa Kolost tiinə bam.

¹ Amɜ Pooli wɜlb Wɛ na kuri dɪ Dl tɪtɪ wɜbɔɲa st a taa yɪ Zezi Krisi tɪntɔɲnɜ tɪn mɜ pɜpɜnɪ tɔnɔ kɔntɜ, yɪ dɪ ko-bu Timoti tɔɲɪ o wəli-nɪ. ² Dɪ pɜpɜnɪ st dɪ pa abam balɜ na yɪ Wɛ nɔɔna yɪ á zɜbrɪ Kolost nɪ tɪn. Abam mɜ yɪ dɪ ko-biə balɜ na kɪ á wɜ-dɪdɜa dɪ Zezi Krisi tɪn.

Dɪ Ko Wɛ wó pa abam yazurə dɪ yu-yoɲo.

Pooli na kɪ Wɛ le ba ɲwaantɪ te tɪn

³ Maɲa maama dɪbam na yəni dɪ loori Wɛ dɪ pa abam, dɪ taá kɪ Dl le mɜ abam ɲwaantɪ. Dɪntɜ mɜ yɪ dɪ Yuutu Zezi Krisi Ko. ⁴ Bɛɲwaantɪ dɪbam ni abam na jɪɲɪ wɜ-dɪdɜa dɪ Zezi yɪ á kwəri á soe Wɛ nɔɔna bam maama te tɪn. ⁵ Bɛɲwaantɪ, abam na dɛ yigə á ni Wɛ kwər-ywəɲə kam tɪn mɜ pɛ á jɪɲɪ tɪna nɪ á wó na wəənu tɪlb Wɛ na tɪɲi Dl sɔɲɔ nɪ abam ɲwaantɪ tɪn. Wɛ kwər-ywəɲə kam kɔntɜ mɜ yɪ kalɜ na sɪnɪ ka yɪ cɪga tɪn. ⁶ Dl kwər-ywəɲə kam kɔntɜ laan jagɪ ka yɪ lɜɲɜ bəɲa je maama yɪ ka kwɛ nɔɔna lanyɪranɪ, nɪ ka na jagɪ ka yɪ abam te yɪ ka kwɛ abam te tɪn. Ku zɪɲɪ maɲa kalɜ á na puli á ni Wɛ kwərə kam yɪ á lwarɪ Wɛ zaantɪ dɪm na sɪnɪ dɪ yɪ cɪga te tɪn. ⁷ Ku yɪ Epafrast dɛɛn mɜ brɪ abam Wɛ cɪga kam kɔntɜ. Wɜntɜ mɜ yɪ dɪbam ko-bu-sono, yɪ o tɔɲɪ dɪ dɪbam o tɔɲɪ dɪ o wɜ maama o pa Zezi Krisi abam ɲwaantɪ. ⁸ Wɜntɜ ta mɜ tagɪ o brɪ dɪbam Wɛ Joro kum na pɛ abam jɪɲɪ da-sono te tɪn.

⁹ Kɔntɜ ɲwaantɪ mɜ dɪ yəni dɪ warɪ Wɛ maɲa maama dɪ pa abam, ku na puli maɲa kam dɪ na ni á wɔɲo kɔntɜ tɪn. Dɪ loori-Dl st Dl pa á taá ye Dl wɜbɔɲa na lagɪ kulɜ

tɪn, sɪ Dɪ daartɪ Dɪ pa á na swan dɪ yəno maama nɪ Dɪ Joro kʊm na pat te tɪn. ¹⁰ Kʊntʊ, abam laan wʊ want á tɔgtɪ cwəŋə sɪ kʊ maŋtɪ dɪ dɪ Yuutu wʊm na lagtɪ te tɪn, sɪ kʊ pa o wʊ poli á tɪtʊŋa maama ŋwaantɪ. Dɪ loori Wɛ sɪ Dɪ wəli abam sɪ á taá kɪ tɪtʊŋ-ŋʊna dwi təri təri lanyɪranɪ, sɪ á fɔgtɪ á lwartɪ Wɛ á wəli da. ¹¹ Dɪ nan ta loori Wɛ, sɪ Dɪ ma Dɪ dam-fɔrɔ kʊlʊ na dwe maama tɪn Dɪ wəli abam sɪ á want á fɔgtɪ á zɪgtɪ kəŋkəŋ, sɪ á kwəri á taá jɪgtɪ wʊ-zuru, sɪ á taá kwaantɪ á ve yigə wɔŋo maama wʊnɪ. ¹² Á taá kɪ dɪ Ko Wɛ le dɪ wʊpolo, bɛŋwaantɪ dɪntʊ mʊ pɛ abam cwəŋə, sɪ á tɔgtɪ á na wo-laaru tɪlʊ Dɪ na tɪŋi sɪ Dɪ pa Dɪ nɔɔna bam tɪn jəgə kalʊ na yɪ pooni tɪn wʊnɪ. ¹³ Dɪ Ko Wɛ mʊ lɪ dɪbam lim wʊnɪ, sɪ wo-lwaanʊ daa yɪ taa wat dɪbam. Dɪ ma daartɪ Dɪ pa dɪ zʊ Dɪ tɪtɪ Bu-sono kʊm paartɪ dɪm wʊ. ¹⁴ Kʊ nan yɪ Dɪ Bu Zezi mʊ kwe o ŋwɪa o ma ŋwɪ dɪ lwartɪm jɪntɪ, o pa Wɛ yagɪ-dɪ Dɪ ma cɛ dɪbam.

Zezi na yɪ wʊlʊ dɪ o na tʊŋtɪ kʊlʊ tɪn

¹⁵ Zezi yɪ Baŋa-Wɛ dɪlʊ nabiinə na ba nat tɪn nyɪnyʊgʊ mʊ. O yɪ Wɛ Bu-dʊa mʊ. Wʊntʊ maŋtɪ o wʊra mʊ kʊ loori wənu tɪlʊ maama Wɛ na kɪ tɪn. ¹⁶ Wɛ dɛ wʊntʊ ŋwaantɪ mʊ Dɪ kɪ wənu maama, wənu tɪlʊ maama na wʊ weyuu nɪ dɪ tɪga baŋa nɪ tɪn, tɪlʊ nɔɔna na nat dɪ tɪlʊ ba na wartɪ ba nat tɪn, kʊ na yɪ malestɪ dɪ wənu tɪlʊ maama na jɪgtɪ dam yɪ tɪ di paartɪ nabiinə baŋa nɪ tɪn. Wɛ dɛ Zezi ŋwaantɪ mʊ Dɪ kɪ tɪ maama, sɪ kʊ pa o na zulə tɪ baŋa nɪ. ¹⁷ Zezi maŋtɪ o wʊra mʊ pulim nɪ yɪ kʊlʊkʊlʊ daa ta tərə. Kʊ yɪ wʊntʊ mʊ pat wɔŋo maama zɪgtɪ kʊ jəgə nɪ lanyɪranɪ. ¹⁸ Wʊntʊ mʊ yɪ o nɔɔna bam yuutu, yɪ ba kɔgɔ kʊm nyɪ dɪ o yɪra yam. Wʊm mʊ puli o kɔgɔ kʊm kuri. Kʊ yɪ Zezi mʊ dɛ yigə o bi o yagɪ tʊbɪntɪ. Kʊ ma pa o yɪ yigə tu wɔŋo maama wʊnɪ. ¹⁹ Bɛŋwaantɪ kʊ yɪ Wɛ tɪtɪ wʊbʊŋa mʊ lagtɪ sɪ

Dl Bu Zezi taa nyt dt Dl titt fast. ²⁰ WE lt wubunya mu, st Dl da Dl Bu wum hwaant Dl pa wænu maama joori ti fõgt daant dt Dl. Dl Bu Zezi na tigt tũbn-dagara kam banja nt yt o jana nunj ttn mu pE wænu maama joori ti fõgt daant dt WE, kv na yt lvgv banja wænu dt weyuu wænu maama.

²¹ KV nan na yt abam, abam dEEn banjwe dt WE, á yt WE duna mu. Abam wubunya dt á tttunya maama dEEn lagt wo-lwaanv ytrant mu st á taá kta. ²² KV daart lele kvntv, WE laan pE á fõgt daant dt Dl, Dl Bu wum na jigi nabiinu yt o daart o ti ttn hwaant. WE kt kvntv st á want á ba á zigt Dl yigə nt dt wv-ponjo mu, st á taá yt nõn-hvna balv na ba jigt wo-lõhõ ttn. ²³ Abam nan manj st á taá tõgt WE ciga kam dt á wv-didva, st á zigt kənkəj. Á wv manj st á pa á wubunya læni dt ttna yalv á na jigt WE kwər-ywənjə kam hwaant ttn. Dl kwər-ywənjə kam kvntv mu yt kwərə kalv abam na manj á ni yt ba tõõl-kə ba brt lvgv banja nõõna maama ttn. Amv Pooli nan yt WE tintvhnv st a taa tõõl Dl kwər-ywənjə kam kvntv mu.

Pooli na tũj Zezi nõõna bam hwaant te ttn

²⁴ Amv jigt wvpolo dt a na yaart te abam hwaant ttn. KV na cE a ytra nt te ttn, kv nyt nt Zezi Krisi na yaart te ttn mu. A yaart yaara yalv na daart st dí yaart Zezi tttunya yam hwaant ttn mu, st kv zəni o nõn-kõgõ kv m na nyt dt o ytra yam ttn lanytrant. ²⁵ WE tũj-nt st a taa tũja a pa-ba mu. Tttũj dtm kvntv mu yt st a kwaanv a tõõl WE kwərə kam maama a brt abam. ²⁶ KV na zigt pulim nt ttn, WE ciga kam kvntv dEEn səgi mu nabiinə tee nt, yt WE laan pa balv na yt Dl nõõna ttn ba ba lwart-kə. ²⁷ KV yt WE titt wubunya mu lagt st Dl pa ba lwart Dl ciga kam kvntv. Dl lagt st lvgv banja dwi maama tiinə mu lwart Dl ciga kam na tiini ka jigt lam dt zulə te ttn.

WE cɪga kalɔ dɛɛn na səgi yɪ ka laan ba ka lwart jaja tɪn mu yɪ st Zezi Krisi wɔ abam bɪcara nɪ, yɪ kɔ pa á jɪgɪ tɪna nɪ á wɔ na paari-zulə WE tee nɪ. ²⁸ Kuntɔ ɲwaantɪ dɪbam yəni dí tɔɔli Zezi Krisi kwərə mu dí brɪ nɔɔna maama, yɪ dí kaantɪ-ba dɪ swan yalɔ WE na pɛ dɪbam tɪn, st dí pa ba maama laan want ba ba ba zɪgɪ WE yigə nɪ, nɪ balɔ wɔbɔɲa na bɪga dɪ Zezi Krisi tɔgɪm dɪm tɪn. ²⁹ Kuntɔ mu amɔ nan tiini a kwaantɪ a tɔɲa. Kɔ nan yɪ Zezi dam-fɔrɔ kɔm o na pɛ-nɪ tɪn mu paɪ a jɪgɪ dam a ma a tɔɲɪ kɔntɔ.

2

¹ Amɔ lagɪ st abam lwart a na tiini a tɔɲɪ te abam ɲwaantɪ, kɔ wəli dɪ WE nɔɔna balɔ na wɔ Lawodise nɪ, dɪ nɔɔna zanzan balɔ yɪ ta na wɔ nɛ amɔ tɪn dɪ ɲwaantɪ.

² Amɔ tiini a kwaantɪ kɔntɔ, st kɔ pa WE nɔɔna bam maama want ba taa jɪgɪ baari mu, st ba daari ba taa ɲwɪ daantɪ dɪ sono. Kuntɔ wɔ pa ba zɪgɪ lanyɪrantɪ dɪ ba na tiini ba lwart WE cɪga kam te tɪn, st ba lwart WE cɪga kalɔ ya na səgi tɪn, yɪ cɪga kam kuntɔ mu yɪ Zezi Krisi tɪtɪ. ³ Wɔntɔ mu yɪ wɔlɔ na paɪ nɔɔna lwart swan dɪ yəno kɔlɔ maama na yɪ WE nyɪm, tɪ na jɪgɪ kuri zanzan yɪ tɪ səgi tɪn.

⁴ A nan tagɪ kuntɔ a brɪ abam, st á yɪ pa nɔɔn-nɔɔnɔ gant abam, dɪ o na maɲɪ o ɲɔɔnɪ swan taantɪ te maama dɪ. ⁵ Kɔ nan na yɪ amɔ na təri abam tee nɪ tɪn dɪ, a wɔbɔɲa maama wɔra dɪ abam. Kuntɔ ɲwaantɪ kɔ pɛ-nɪ wɔpolo dɪ a na lwart nɪ á tɔgɪ cwəɲə yɪ á zɪgɪ kəɲkəɲ, á na jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Zezi Krisi tɪn ɲwaantɪ.

ɲwɪ-dɔɲa kalɔ dí na jɪgɪ Zezi ɲwaantɪ tɪn

⁶ Abam nan na sɛ st Zezi Krisi taa yɪ abam Yuutu tɪn, kɔ maɲɪ st á taá ɲwɪ dɪd-o mu. ⁷ Nan fɔgɪ-na á zɪgɪ kəɲkəɲ

ni tiu buɲɲu na zu tɪga te tɪn, si á daari á kwaanti á taá jɪgti wu-dɪɖa dɪd-o ni ba na maɲi ba zaasi abam te tɪn, si á taá ki WE le zanzan maɲa maama.

⁸ Á nan cu á tɪti, si á yi pa nɔɔn-nɔɔnu ganti abam di o swan yalu na ba jɪgti kuri tɪn. Yantu yi nabiinə wubuɲa yalu na tɔgti ba nabaara mu tɪn mu. Ya yi lugu baɲa nyɪm mu, si ya dai Krisi nyɪm. ⁹ Beɲwaanti, Baɲa-WE na yi tite maama tɪn, Zezi Krisi di yi kuntu doɲ mu fast. ¹⁰ Abam na ɲwi di Zezi tɪn, á maɲi á na WE wo-laarɔ tum maama á joɲi o tee ni. Wuntu mu te woɲo kulu maama na jɪgti dam nabiinə baɲa ni tɪn.

¹¹ Abam na ɲwi di Zezi Krisi tɪn, o li á wubuɲ-lwaanu tum maama mu, si ti daa yi taa jɪgti dam á baɲa ni. O na fɔgti o kwe abam kuntu tɪn, ku nyi di ba na goni bəkəri te tɪn mu. Ku nan dai ni nabiinə na goni te tɪn, ku yi Zezi Krisi ɲwaanti mu. ¹² Beɲwaanti, ba na miisi abam na wunt tɪn, ku bri ni ba ya ki abam di, nɪnɛɛni Zezi Krisi na tɪgti yi ba ki-o te tɪn mu. Ku kwəri ku bri ni á joori á bi á na WE ɲwi-duɲa kam, beɲwaanti á jɪgti wu-dɪɖa di WE na me Di dam diɪm Di bi Zezi Di pa o yagɪ tɔɔni tɪn.

¹³ Abam deɛn ya ba jɪgti ɲwɪa WE tee ni á na ki kəmbalwaarɔ tɪn ɲwaanti. Abam deɛn ya tɔgti á dai WE nɔɔna á na dai Zwifə tɪn ɲwaanti. WE laan nan pɛ á na Di ɲwi-duɲa kam á na ɲwi di Zezi tɪn ɲwaanti. WE nan yagɪ diɪbam lwarɪm maama Di ma ce diɪbam. ¹⁴ Ba na pagɪ Zezi Krisi tɔɔn-dagara baɲa ni tɪn, ku yi nɪnɛɛni ba pagɪ cullu tɔɔn kulu na bri ni diɪbam ki di cɔgti tɪn mu. WE bri ni tɔɔn kum kuntu daa ba jɪgti kuri, yi diɪbam lwarɪm diɪm maama ti. ¹⁵ Zezi mu want woɲo kulu maama na jɪgti dam nabiinə baɲa ni tɪn, yi o cɔgti ti maama dam. O tɔɔni dagara kam baɲa ni mu WE me Di bri nɔɔna jaja ni o jɪgti dam wənu tum kuntu maama baɲa ni, ni nɔɔnu na want o duɲa yi o ja-ba o vɔ te tɪn.

¹⁶ Kuntv ηwaant, abam yɪ sɛ sɪ nɔɔn-nɔɔnv pa abam culu dɪ á na di kulv naa á na nyɔ kulv tɪn. Á yɪ pa nɔɔn-nɔɔnv brɪ abam á na wú lɪ da yalv sɪ ya taa yɪ candiə da naa can-dɔŋa dɛ naa siun dɛ ηwaant tɪn. ¹⁷ Cullu tɪm kuntv daa ba jɪgɪ kuri. Tɪ dɛɛn yɪ lulɔŋu mɜ, sɪ tɪ brɪ cɪga kalv na lagɪ ka ba tɪn. Cɪga kam kuntv nan mɜ yɪ Zezi Krisi. ¹⁸ Á yɪ sɛ á pa nɔɔna balv na yaart ba tɪtɪ yɪ ba zuli malest dɪ vwan tu-n-tɪtɪ tɪn ganɪ abam. Ba yəni ba tɛ ba wɪ, wɛ mɜ brɪ-ba kuntv woŋo, yɪ ba wɔbɔŋa nan dat wɛ nyɪm. Kv yɪ ba zəŋi-n-tɪtɪ wɔbɔŋ-kamunə mɜ ba jɪga, kv nan yɪ kafɛ mɜ. ¹⁹ Bantv nan daa ba ηwɪ dɪ Zezi. Wɔntv mɜ yɪ dɪbam Yuutu, yɪ dí ηwɪ did-o nɪnɛɛnɪ nɔɔnv yɪra na toŋi dɪ o yuu te tɪn. Zezi ηwaant mɜ dí wəli daant dí tɔŋa, nɪ nɔɔnv yɪra na jɪgɪ pɔɔrɪm dwɪ təri təri yɪ ya tɔŋɪ tɪtɔŋɪ dɪdɔa te tɪn. Wɔntv mɜ zəni dɪbam yɪ dí ve yigə wɛ cwəŋə kam wɔnt nɪ wɛ na lagɪ te tɪn.

²⁰ Abam na sɛ Zezi Krisi tɪn, kv nyɪ dɪ á tɔgɪ dɪd-o á tɪ mɜ te. Kuntv ηwaant lɔgɜ baŋa wɔbɔŋ-yɔɔrv tɪm daa ba jɪgɪ dam abam baŋa nɪ. Bɛɛ mɜ yɪ á nan ta kɪ nɪnɛɛnɪ á yɪ lɔgɜ baŋa nyɪm mɜ te? ²¹ Bɛɛ mɜ yɪ á sɛ cullu tɪlv na brɪ nɪ yɪ kwe kuntv naa yɪ ta n di kuntv naa yɪ dwe kuntv tɪn? ²² Cullu tɪm kuntv nan wɔra wənu tɪlv na wú ba tɪ cɔgɪ tɪn ηwaant mɜ. Cullu tɪlv ba na brɪ abam kuntv doŋ tɪn yɪ nabiinə wɔbɔŋa mɜ. Tɪ wɔ nuŋi wɛ te. ²³ Wənu tɪm kuntv nyɪ nɪ swan mɜ ba na mat ba tɪtɪ wɔbɔŋa ba ma zuli-tɪ. Ba ma tu ba tɪtɪ yɪ ba bɛɛst ba yɪra. Cullu tɪm kuntv yɪ nɪnɛɛnɪ tɪ jɪgɪ kuri mɜ te, tɪ nan yɪ kafɛ mɜ. Tɪ wart tɪ wəli nɔɔna sɪ ba ja ba tɪtɪ dɪ wo-zɔɔna yalv ba fra na zɔvɪ tɪn.

3

¹ Abam na nɛ wɛ ηwɪ-dɔŋa kam tɪn, kv nyɪ dɪ á tɔgɪ

dí Zezi Krisi mb á joori á bi á yagí túbnt. Kúntv ñwaant, pa-na WE-sóñó wəənu tím taa jígí fra dí abam, sí dáant mb Zezi Krisi je Baña-WE jazím ní. ²Pa-na á wúbúña tiini ya zú WE-sóñó wo-laarú tím, sí kú yí taa yí lúgbú baña wo-yóórv tím. ³Abam na yagí lwarím cwəñə tín, kú nyí dí á tígí mb te, yí á laan na ñwí-dúña dí Zezi Krisi, yí á ñwíá kam səgí WE tee ní. ⁴Abam ñwíá kam cíga cíga mb yí Zezi Krisi. Kúntv ñwaant, o na joori o ba o brí o títtí jaja dí o paart-zulə yam, abam dí wú tógí dí-d-o á na paart-zulə.

WE ñwí-dúña kam na yí te tín

⁵Abam nan mañt sí á lí lúgbú baña wúbúñ-lwaanú tím mb á bícara ní, sí á yí zañt á sE-tí. Kú na yí boorim naa wo-zóona kikiə naa ka-laga, naa kú na yí á fra na zúbrí wo-yóórv tílv tín, naa á na pa á yí sui wəənu tílv tín, á yí sE wúbúña yam kúntv doñ. Nmú na pat n yí sui wəənu, kú brí ní n pat tíntv mb zulə yí n daart WE n yagí. ⁶Wo-balwaarú tíntv ñwaant mb WE baní wú zañt [dí nabiinə balú maama na vín Dí ní tín]. ⁷Abam dí ñwíá kam maama dEen yí kúntv mb. ⁸Kú daart lele kúntv, á mañt sí á lí wo-balwaarú tím kúntv maama mb á bícara ní. Kú na yí ban-zóñó dí ka-culi-daant dí pu-síña. Á yí taá twí nóona. Á yí taá maí á níə á ñóóntí wo-zóona ñwE. ⁹Á yí zañt á fó vwan á pa daant. BÉñwaant abam yagí á ñwí-dóñə kam dí ka kikiə maama, ¹⁰yí á laan daart á jígí ñwí-dúña mb. WE mb pE abam ñwí-dúña kam kúntv. Dí maa kwE-ka sí ka taa nyí dí Dí títtí ñwíá, sí á want á fógí á lwarí Dí na yí te tín. ¹¹Kúntv ñwaant, balú na jígí WE ñwí-dúña kam tín, kampwara daa təri ba wúnt. Zwífə dí dwí-gE tiinə maama yí bídwí mb. Balú na goni ba bəkəri dí balú na wú goni tín maama yí bídwí mb. Balú yí na wú púbrí dí balú ba na ba nígí tín, kú wəli

dɪ gambɛ dɪ balɔ na te ba tɪtɪ tɪn maama yɪ bɪdwt mɔ. Ba maama wɔra Zezi Krisi ŋwaant mɔ, yɪ o ŋwt dɪ ba maama.

¹² Wɛ mɔ kuri abam sɪ á taá yɪ Dɪ nɔɔna, yɪ Dɪ soe abam. Kɔntɔ ŋwaant, taá jɪgt-na da-ŋwaŋa, sɪ á taá kɪ-da lanyɪrantɪ. Taá tu-na á tɪtɪ da-tee nɪ, sɪ á taá jɪgt wɔ-bono dɪ wɔ-zuru. ¹³ Á taá jɪgt-na wɔ-zuru da-ŋwaantɪ. Abam wɔlɔ na jɪgt jɔɔ dɪ o doŋ, sɪ á yagɪ á ma ɛɛ daantɪ, nɪ dɪ Yuutu Zezi na yagɪ á lwarɪm o ma ɛɛ abam te tɪn. ¹⁴ Kɔlɔ na dwe maama tɪn, taá soe-na daantɪ, sɪ kɔ pa á wantɪ á taá jɪgt ni dɪdɔa lanyɪrantɪ. ¹⁵ Pa-na wɔ-zuru kɔlɔ Zezi Krisi na pɛ abam tɪn taa te á wɔbɔŋa maama. Bɛŋwaant Wɛ kuri abam sɪ á ji woŋo dɪdɔa mɔ, sɪ á taá jɪgt wɔ-zuru kɔntɔ doŋ. Maŋa maama sɪ á taá kɪ Wɛ le. ¹⁶ Pa-na Zezi Krisi taantɪ dɪm tiini dɪ zɔ á bɪcara, sɪ á taá maɪ swan yalɔ Wɛ na pɛ abam tɪn á kwe daantɪ, sɪ á daartɪ á taá kaantɪ daantɪ. Taá leeni-na Wɛ ləŋ-ŋwt dɪ Wɛ tiə le dɪ Wɛ Joro kɔm na pɛ abam le sɪlɔ tɪn. Á taá leeni kɔntɔ á zuli Wɛ, sɪ á taá kɪ Dɪ le. ¹⁷ Woŋo kɔlɔ maama abam na wɔ kɪ tɪn, kɔ na yɪ á ni-ŋwaŋa naa á jɪŋa tɪtɔŋɪ, sɪ á pa kɔ taa yɪ dɪ Yuutu Zezi yɪrɪ ŋwaantɪ, sɪ á daartɪ á taá kɪ dɪ Ko Wɛ le Zezi Krisi ŋwaantɪ.

Nɔɔnɔ maama na maŋɪ sɪ o taa ŋwt te ŋwt-dɔŋa kam wɔntɪ tɪn

¹⁸ Kaana-ba, á maŋɪ sɪ á taá sɛ á banna, bɛŋwaantɪ kɔntɔ yɪ woŋo kɔlɔ na maŋɪ dɪ dɪ Yuutu Zezi wɔbɔŋa tɪn mɔ.

¹⁹ Kɔ daartɪ kan-banna-ba, á dɪ maŋɪ sɪ á taá soe á kaana, sɪ á yɪ taá kɪ ɕɪa dɪ ba.

²⁰ Biə-ba, á na sɛ dɪ Yuutu Zezi tɪn, kɔ maŋɪ sɪ á sɛ á tiinə ni woŋo maama wɔntɪ, sɪ kɔntɔ mɔ yɪ woŋo kɔlɔ na poli Wɛ wɔ tɪn.

²¹ KƮ daart abam balu na yɪ biə kwə tɪn, á yɪ taá tiini á fi-ba, sɪ kuntɔ wó pa ba wɔrɔ cɔgɪ yɪ ba ga baart.

²² KƮ na yɪ abam balu na yɪ gambɛ tɪn, á taá tɔɣɪ á tɔgɪ á yum tiinə wɔbɔɣa woɣo maama wɔntɪ. KƮ nan dat ba na zɪgɪ ba nii abam maɣa kalu yɪrantɪ tɪn mu á wó kɪ kuntɔ sɪ ba tee abam. Nan taá tɔɣɪ-na dɪ á wɔ maama, á na kwart dí Yuutu wɔm tɪn ɣwaantɪ. ²³ Woɣo kulɔ maama á na wó tɔɣɪ tɪn, á taá tɔɣɪ dɪ á wɔ maama. Pa-na á na kɪ te tɪn taa yɪ dí Yuutu wɔm ɣwaantɪ, sɪ kɔ taa dat nabiinə ɣwaantɪ. ²⁴ Bɛɣwaantɪ abam ye nɪ dí Yuutu Zezi Krisi wó pa abam pɛɛrɪ dɪlɔ o na tɪɣɪ sɪ o pa o nɔɔna bam Wɛ-sɔɣɔ nɪ tɪn. Wɔntɔ mu yɪ á yuutu wɔlɔ á na tɔɣɪ á pa-o tɪn. ²⁵ KƮ daart wɔlɔ maama na kɪ balɔɔ tɪn wó jɔɣɪ balɔɔ ɣwtɪrɔ mu, sɪ kɔ maɣɪ dɪ o tɪtɔɣa yam na yɪ te tɪn. Wɛ nan tɔgɪ cɪga mu Dɪ mat Dɪ dɪ nabiinə taantɪ, sɪ Dɪ ba kuri nɔɔna daantɪ.

4

¹ KƮ daart abam balu na yɪ gambɛ sɪm yum tiinə tɪn, á taá kɪ cɪga dɪ kulɔ na maɣɪ tɪn dɪ ba. Á nan taá ye nɪ abam dɪ jɪgɪ yuutu o na te abam Wɛ-sɔɣɔ nɪ.

² Á tiini á kwaantɪ á taá loori Wɛ, sɪ á cɪ á tɪtɪ lanyɪrantɪ, sɪ á taá kɪ Dɪ le. ³ Á nan taá loori Wɛ á pa dɪbam dɪ, sɪ Dɪ pa dí na cwəɣə dí taá tɔɔlɪ Zezi Krisi cɪga kalu na səgɪ tɪn kwərə dí brɪ nɔɔna. KƮ nan yɪ amɔ na tɔɔlɪ Zezi kwərə kam tɪn ɣwaantɪ mu pɛ a wɔ pɪna digə nɪ. ⁴ Loori-na Wɛ á pa-nɪ, sɪ a wantɪ a pa nɔɔna lwartɪ cɪga kam kuntɔ maama fastɪ. Mu tɪtɔɣɪ dɪlɔ Wɛ na pɛ amɔ sɪ a tɔɣɪ tɪn.

⁵ Á cɔ-na á tɪtɪ dɪ á na ɣwtɪ te dɪ balu na ba tɔgɪ Zezi tɪn tɪtartɪ nɪ, á taá kɪ lanyɪrantɪ sɪ ba yɪ na á wo-lɔɣɔ. Wɛ na pɛ abam pwələ sɪ á kɪ kulɔ, sɪ á pa kɔ ja kuri lanyɪrantɪ. ⁶ Pa-na á ni-taantɪ taa lana, sɪ dɪ taa jɪgɪ

ywæni, st á daart á taá ye á na wú læri nɔɔnɔ maama taant te tɪn.

Tiim kwæra

⁷ A lagɪ a tɔŋɪ dɪ ko-bu-sono Tisiki st o ba abam te. Wɔntɔ mɔ yɪ wɔlɔ na tɔŋɪ o pa dɪ Yuutu Zezi dɪ cɪga tɪn. Dɪbam maama wæli daant mɔ dɪ tɔŋɪ dɪ pat dɪ Yuutu wɔm. ⁸ Amɔ yɔɔrɪ a tɔŋ-o st o ba o ta amɔ labaarɪ maama na yɪ te tɪn o brɪ abam, st á bɪcara pæni tɪga nɪ dɪ á na wú lwarɪ dɪbam woŋo na yɪ te tɪn. ⁹ Dɪbam ko-bu-sono Onisim dɪ wú tɔgɪ o ba. Wɔntɔ nuŋɪ abam kɔgɔ kɔm wɔnt mɔ, yɪ o tɔgɪ Zezi dɪ cɪga. Bantɔ bale mɔ wú ta woŋo kɔlɔ maama na wɔra kɔ kɪ yo seeni tɪn ba brɪ abam.

¹⁰ Arisarɪkɪ wɔlɔ na tɔgɪ o wɔ pɪtɪna digə nɪ dɪ amɔ tɪn jɔɔnt abam. Marɪkɪ wɔlɔ na yɪ Banabast curɔ tɪn dɪ jɔɔnt abam. Abam maŋɪ á joŋɪ ni nɪ, o na tuə, á wú jeer-o lanyɪrant. ¹¹ Zusitu wɔlɔ yɪrɪ dɪdoŋ na yɪ Zezi tɪn dɪ jɔɔnt abam. Kɔ na yɪ Zwifə balɔ na tu ba sɛ Zezi tɪn, nɔɔna bantɔ batɔ yɪrant mɔ yɪ balɔ na tɔgɪ ba tɔŋɪ Wɛ paarɪ dɪm tɪtɔŋa ba wæli amɔ tɪn. Ba tiini ba pat a wɔ zurə.

¹² Epafraɪt wɔlɔ na nuŋɪ abam kɔgɔ kɔm wɔnt yɪ o tɔŋɪ o pa Zezi Kriɪ tɪn dɪ jɔɔnt abam. O kwaant o loori Wɛ mɔ maŋa maama o pa abam, st á want á zɪgɪ kəŋkəŋ dɪ baarɪ, st á wɔbɔŋa bɪ dɪ Wɛ cwəŋə kam tɔgɪm, st á taá kɪ Dɪ wɔbɔŋa na lagɪ kɔlɔ maama tɪn. ¹³ Amɔ tɪtɪ wú want a ta a brɪ abam nɪ o stɪnt o tiini o tɔŋɪ o wæli abam, kɔ wæli dɪ nɔɔna balɔ na zɔbrɪ Lawodise dɪ Yɪrapolisi nɪ tɪn.

¹⁴ Dɪbam badoŋ-sono Luki wɔlɔ na yɪ doŋɪta tu tɪn dɪdaant Demasɪ dɪ jɔɔnt abam.

¹⁵ Jɔɔnt-na dí ko-biə balu na tɔgt Zezi yɪ ba zʊʊrt Lawodise nɪ tɪn á pa dɪbam, kʊ wəli dɪ Nimfa dɪ Zezi kɔɔɔ kʊlʊ na yəni kʊ jeeri daant o sɔɔɔ nɪ tɪn.

¹⁶ Abam na jɔɔni amʊ tɔɔɔ kʊm yɪ á na karɪmɪ á ti, sɪ á laan pa-kʊ Zezi kɔɔɔ kʊlʊ na zʊʊrt Lawodise nɪ tɪn, sɪ ba dɪ karɪmɪ. Kʊ daart sɪ abam dɪ jɔɔni amʊ tɔɔɔ kʊdɔɔ bantʊ dɪ tee nɪ á dɪ karɪmɪ.

¹⁷ Ta-na á brɪ Arisipi sɪ o kwaant o tʊɔɔ tɪtʊɔɔ dɪlʊ dí Yuutu Zezi na pɛ-o sɪ o tʊɔɔ tɪn o ti.

¹⁸ Amʊ Pooli mʊ jɔɔnt abam. A tɪtɪ laan mʊ pʊpʊnt tɪntʊ dɪ a jɪɔɔ. Á yɪ zaɔɔ á swe a na wʊ pɪna digə nɪ tɪn ni nɪ.

WE wʊ pa abam yu-yoɔɔ.

WƐ TƆNƆ dɪ kasɪm

Kasem (Kassem): WƐ TƆNƆ dɪ kasɪm New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 25 May 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9